

got « 6

[13(1) k%W« 26MtJ é Āfi s¥gh®; fĪ «]

KfªĀ< KGi kahd
K< ðwª nj h%wªi j j
fhĒL»< w,
fĪ Ī Ć ŐĒL msĪ Ÿs
(35br.Ū X 35 br.Ū)
rŪgªĀa òi f¥gl «
x< ċi d fĒl ªĀ%FY
xĒL t j %fhd Ī l «

thj fhs® gfoaèš bga® nr®¥gj %fhd é © z ¥g«

bgWe®
thj fhs® gĀĪ mĀfhç,
..... rĒl k< wª bj hFĀ.

I ah,

nk%Fċ¥ĀĒl bj hFĀi fhd thj fhs® gfoaèš vdJ bgai uĉ nr®ªJ j bfhŸS «go nĒfĒLj bfhŸ»nw< . Ī j %fhd é tušfŸ Ēnh bfhLj f¥gĒLŸsd:

I. é © z ¥gj huç< é tušfŸ bga® MŠ»yªĀš	** bga®	** FL«g¥bga® (Vnj DäU¥Ā<)
bga® j äèš		

.....# rdtç 1M« nj Āa< W taJ	M© LfŸ:	khj šfŸ:	ghèd « (M© /bg© /Ī j u®):
---------------------------------	---------	----------	------------------------------

Āwªj nj Ā (bj çªĀUªj hš):	ehŸ:	khj «:	M© L:
---------------------------	------	--------	-------

Āwªj Ī l «	»uhk« / efu<:	
	khtĒl «:	khāy«:

*j f¥gdhç< / j hahç< / fz tç< bga® MŠ»yªĀš	** bga®	** FL«g¥bga® (Vnj DäU¥Ā<)

*j f¥gdhç< / j hahç< / fz tç< bga® j äèš		
--	--	--

II. rhj huz khf FoæUªJ tU«Ī l ªĀ< é tušfŸ (KGi kahd Kftç):

ĀĒL / fj Ī v© → òĀa: gi Ha:

mLj Fkho FoæU¥Ā< / fĒol ªĀ< bga®:

bj U / gFĀ / Ī l « / rhi y:

efu< / »uhk«:

mŠrš mYtyf«:	mŠrš FċpĒL v©:						
--------------	-------------------	--	--	--	--	--	--

tĒl « / k© l y«:

khtĒl «:

III. Īªj bj hFĀæ< j %ngħi j a thj fhs® gfoaèš K< dnu Ī l « bg%WŸs é © z ¥gj huç< FL«gªĀdç< é tušfŸ

bga®	é © z ¥g j huUI < cwĪ Ki w	bj hFĀi fhd gfoaèš ml š»Ī Ÿs ghfªĀ< v©	ghfªĀš tç i rv©	thj fhs® ò i f¥gl mi l ahs mĒi l v©
1.				
2.				

rçahd tUI ªi j j Fċ¥ĀĪ Ī « (mj htJ 2007, 2008 Kj èai t)
* bghUªj k%wi tfi s moªJ é Ī Ī «
** thj fhs® òi f¥gl mi l ahs mĒi l äš bga® rçahf Ī l « bgWtj %F VJ thf bgai uª
j äèY« MŠ»yªĀY« vGj Ī «

IV. cWĀbkhê

eh< äf e< whf mċ^{aj} ti fæY«k%W«e«ð»w ti fæY«Ñœ; f© l thW cWĀ T W»nw< :-
 (i) eh< xU ĩ^aĀa; Fokf< /Ÿ (ii) nkny FċŸĀĒLŸs g^āĀ II Kftçæš _____š (ehŸ, khj «,
 tUI «) ĩ^UaJ eh< rhj huz khf FoæU^aJ tU»nw< ; (iii) ntW v^{aj} bj hFĀ; fhd th; fhs[®] gfoaèY«
 v< bgai uċ nr[®]aJ; bhŸS «go eh< é© z ŸĀ; féš; y; (iv)*Ī^{aj} rĒl k< w^a bj hFĀ mšyJ
 ntbw^{aj} rĒl k< w^a bj hFĀ; fhd th; fhs[®] gfoaèY«v< bga[®] V%bfcnt nr[®]; fŸgl éš; y
mšyJ

*..... khāy^aĀ< bj hFĀ; fhd th; fhs[®] gfoaèš
 eh< K< ò rhj huz khf FoæU^aJ t^{aj} Ÿœ; f© l Kftçæš v< Di l a bga[®] nr[®]; fŸgfoU; fyh«.
 mŸgoahæ< m^{aj} th; fhs[®] gfoaèèU^aJ v< Di l a bgai uŸ; »éL«go nfĒL; bhŸ»nw< .

KGi kahd Kftç (K< ò rhj huz khf FoæU ^a J ĩ l «):	th; fhs [®] òi fŸgl mi l ahs mĒi l (tHŠ»æU ^a J hš) v© tHŠfŸgl ehŸ
---	---

Ī l « :
 é© z Ÿgj huç< i fbaŸg«/
 i f bgUéuš mi l ahs«
 ehŸ:

FċŸ: vtuhTJ bghĒahd mšyJ bghĒahdbj < W j h« mċ^aJŸs mšyJ e«ð»w mšyJ c© i kahdbj < W
 e«ghj mċ; i fi a mšyJ cWĀbkhêi a bhL^aj hš mt[®] 1950M« M© o< k; fŸ ĀuĀĀĀJ tċ rĒl ĀĀ<
 (1950< 43) 31tJ Āçé< Ÿœ; © o; fŸgl Āj; ftuhth[®].
 * bghU^aj k%wi tfi s mo^aJ éĪ Ā «

nkšel to; i f vL; fŸgl é tušfŸ
 (bj hFĀæ< th; fhs[®] gĀĪ mĀfhçahš ó^āĀ brĒaŸgl nt © oaJ)

ĀU/ĀUkĀ/bršébgai u th; fhs[®] gfoaèš
 nr[®]Ÿgj %fhd got « š é© z Ÿg« V%W; bhŸSŸgl J* / āuhfç; fŸgl J*

V%W; bhŸSŸgl Y; fhd [é Ā 18*/20*/26(4)^Ē -< Ÿœ] mšyJ āuhfç; fŸgl Y; fhd (é ĀfŸ
 17*/20*/26(4)^Ē -< Ÿœ] fhuz ŠfŸ

Ī l « : ehŸ:	th; fhs [®] gĀĪ mĀfhçæ< i fbaŸg«	(th; fhs [®] gĀĪ mĀfhçæ< K ^a Āi u)
-----------------	--	---

^ċ th; fhs[®] gfoaš ĩ WĀ btëpĒo%FŸĀ< d[®]ei l bgW«bj hl[®]ĀU^aj ĀĀ< nghJ.
 * bghU^aj k%wi tfi s mo^aJ éĪ Ā «

**fs mYty[®] (th; Fċ rhto āi y mYty[®], ā[®]z æ; fŸgl mYty[®], nk%gh[®] i t mYty[®])-fè<
 FċŸofŸ**

got « bg%W; bfh© l j %F x%òi f

ÄU/ÄUkÄ/bršé ** Ī l äU^aJ got « 6 bg%W; bfhÿs%gEI J.

** Kftç
.....

ehÿ

thj fhs® gÄĪ mÄfhç rh®Äš got «
bg%W; bfh© l mÄfhçæ< i fbah%g«

(Kftç)

** é © z %gj huuhš äu%g%gl nt © L«

got « 6-l äu%òtj %fhd tÈKi wfY

bghJ thd mçĪ i ufY

got « 6-l ah®j hj fš brEayh«?

1. thj fhs® gEoaš ÄU^aj « ei l bgW« M© o< rdtç Kj š nj Ä m< W18 taJ äi wti l^aJ / 18 taÄ%F nk%gEL Kj š Ki wahf é © z YÄ%gt®
2. j h< K< ò gÄĪ brEÄU; F« bj hFÄ; F btë naj dJ rhj huz Ī U%ÄĪ pi j kh%ç Ī Uj F« eg®.

got « 6 v%nghJ më; f%gl yh«?

1. bj hFÄæ< thj fhs® gEoaè< ti uĪ btèpfo%FÄ ÄwF é © z %gpi j^a j hj fš brEayh«. nfhç; i ffi s^aj hj fš brEetj %bfd ti uaWi f%gEI fhyfEI^aÄš é © z %gpi j^a j hj fš brEa nt © L«. thj fhs® gEoaš ÄU^aj %gâ mçé; f%gEI Ä< ò nk%FçÄEI fhymsi t%g%ç cça mséš é s«gu« brEa%gL«.
2. é © z %g^aÄ< xnu xU ÄuÄi a kELnk j hj fš brEa nt © L«.
3. bgai uç nr®%gj %fhd é © z %gpi j M© L KGtJ« (ÄU^aj %gâ fY ei l bgwhj fhy« c%gl) j hj fš brEayh«. ÄU^aj %gâ ei l bgwhj fhyšfèš é © z %gpi j Ī UÄuÄfshf j hj fš brEa nt © L«.

got « 6-l vŠnf j hj fš brEetJ?

1. ÄU^aj %gâ ei l bgW« fhy^aÄš é © z %gpi j ti uĪ thj fhs® gEoaš gh®i t; F i t; f%gL« ä* z æ; f%gEI mi kél Šfèš (bgU«ghY« thj Fçrhto mi kél ŠfY / mŠryfŠfY) k%W« thj fhs® gÄĪ mÄfhç k%W« cj é thj fhs® gÄĪ mÄfhç mYtyšfèY« j hj fš brEayh«.
2. thj fhs® gEoaš ÄU^aj %gâ ei l bgwhj, M© o< k%w fhyšfèš é © z %gpi j thj fhs® gÄĪ mÄfhçæl nk, FçÄEI k%w mYtyfšfènyh j hj fš brEayh«.

got « 6-l v%go äu%òtJ?

1. ÚŠfY gÄĪ brEai nfhU« bj hFÄæ< thj fhs® gÄĪ mÄfhç; F é © z %gpi j Kftçæl nt © L«. fhèahf cÿs Ī l^aÄš bj hFÄæ< bga® äu%g%gl nt © L«.
2. bga® (Mtz ç rh< WI <)
thj fhs® gEoaèY« thj fhs® òi f%gl mi lahs mEi læY« tunt© oago bga® äu%g%gl nt © L«. FL«g% bga® j é®^aj KG%bgai u Kj š fEI^aÄY« FL«g%bgai u Ī u© l htJ fEI^aÄY« vGj nt © L«. cŠfS; j F FL«g%bga® Ī šyhé EI hš bgai u kEL« vGj nt © L«. thj fhsUi la bgaç< gFÄahfnth FL«g%bgaç< gFÄahfnth Ī šyhj gEr^aÄš rhÄæ< bgai u; FçÄĪ Ī T l hJ. fĪ ut mi l bkhefshd ÄU, ÄUkÄ, bršé, fh<, ngf<, g© oE ngh< wi t FçÄĪ %gl Ī T l hJ.
3. taJ (Mtz ç rh< WI <)
thj fhs® gEoaš ÄU^aj « brEa%gL« M© o< rdtç Kj š nj Äa< W é © z %gj hu® 18 taJ äi wti l^aJ mšyJ mj %F nk%gEL Ī Uj f nt © L«. taJ M© LfY k%W« khj Šfèš FçÄĪ %gl nt © L«.

v.fh. xU eg® 01.01.1991 m< nwh mšyJ mj %F K< ngh Äw^aÄU^aj hš 01.01.2009-l mo%gi lahf; bfh© L ÄU^aj %gL« thj fhs® gEoaèš j dJ bgai uç nr®; f^a j FÄĪ i lat® M»wh®. 02.01.1991 m< nwh mšyJ mi jaL^aJ 01.01.1992 ti uĪ Ÿs Ī i l %gEI fhy^aÄš Äw^aj t®fY 01.01.2010-l mo%gi lahf; bfh© L brEa%gL« mL^aj ÄU^aj^aÄš j kJ bgai uç nr®^aJ; bfhÿs^a j FÄĪ i lat®fY Mth®fY.

4. ghèd «

cšfS i l a ghèd ð i j m j % b f d x J i f y g e l i l ð Å Š F ç Å I Î « (v.fh) M © / b g © / i j u ©
j k J ghèd ð i j M © m š y J b g © v < W F ç Å I é U < g h j é © z y g j h u © f Y " i j u © " v < W
F ç Å I y h «.

5. Āwaj nj Ā (Mtz ç rh< Wl <)

Āwaj nj Ā i a m j % b f d f h è a h f é l y g e l Ÿ s i l ð Å Š ā u y g Ī « (nj Ā / k h j « / t U I «). Āwaj
nj Ā i f h d r h < w h f Ā < t U t d t % W Ÿ x < i w ĩ i z i j f n t © L «:

(i) e f u h É Ā m i k y ò f s h š m š y J k h t e l Ā w y ò ĩ w y ò g Ā t h s © m Y t y f a j h š t H Š f y g e l Ā w y ò ç
r h < ç j æ m š y J P h d ° e h d r h < ç j æ ; m š y J

(ii) é © z y g j h u © f i l Ā a h f y g æ < w (m u R / m Š Ń f ç i f y g e l) g Ÿ è a h š m š y J n t W V j h t J
m Š Ń f ç i f y g e l f š é ā W t d a j h š t H Š f y g e l Ā w y ò ç r h < ç j æ

(iii) n k % f © l M t z ç r h < W f Ÿ v J Ī « ĩ š y h j f š é a ç t % w m š y J X u s Ī f š é a ç Ī Ÿ s
é © z y g j h u ç < t a J F ç Å J m t ç < b g % n w h ç š x U t u h š (m t u J b g a © t h i f h s © g f o a è š
n r © i f y g f o U i f n t © L «) t i u a W i f y g e l g o t ð Å Š c W Ā b k h è i a ĩ i z i j f n t © L «.
n j i t y g L n t h U i F m y g o t « t H Š f y g L «.

6. Āwaj ĩ l «

ĩ ð Ā a h é š Ā w a J ĩ U a j h š Ā w a j ĩ l ð i j ð « Ÿ u h k « / e f u « , k h t e l « , k h ā y «) j a ĩ b r Ē J F ç Å I Î «.

7. cwédç< bga®

Ā U k z k h f h j b g © é © z y g j h u h f ĩ U a j h š j a i j / j h æ < b g a i u j F ç Å I n t © L «.
Ā U k z k h d b g © é © z y g j h u h f ĩ U a j h š f z t ç < b g a i u j F ç Å I n t © L «. b g h U a j h j t % i
m o a J é l Ī «.

8. rhj huz tÁÿĀl «

Ú Š f Ÿ b g a i u y g Ā Ī b r Ē a i n f h U » < w c š f s J r h j h u z t Á Ÿ Ā l ð Å < K G K f t ç i a m Š r y f i
F ç p Ē L v © Q l < m j % b f d f h è a h f é l y g e l Ÿ s i l ð Å Š F ç Å I n t © L «.

r h j h u z t Á Ÿ Ā l ð Å % f h d r h < w h f y Ā < t U t d t % W Ÿ x < i w ĩ i z i j f n t © L «.

m . t Š » / > r h < / m Š r š m Y t y f e l y ò i f z i F i i f n a L ; m š y J

M . é © z y g j h u ç < c z Ī y b g h U Ÿ g Š Ń Ē L m Ē i l / f l Ī ç Ó Ē L / X Ē L e © c ç k « / t U k h d t ç é Ā y ò
M i z ; m š y J

ĩ . é © z y g j h u ç < b g a ç n y h m š y J m t u J b g % n w h © n g h < w b e U Š » a c w é d © b g a ç n y h c Ÿ s
F o Ÿ © / b j h i y n g Ā / ä < r h u « r i k a š v ç t h ĩ ĩ i z y ò n g h < w t % ç < r Ū g ð Ā a u Ū J ; m š y J

< . b f h L ð J Ÿ s K f t ç æ š é © z y g j h u ç < b g a U i F t a J n r © a j j g h š J i w æ < j g h š f Ÿ

9. thj fhs® gfoaèš V%fdnt nr®i fygELŸs cwéd*Fè< é tušfŸ

b j h F Ā æ < j % n g h i j a t h i f h s © g f o a è š n r © i f y g f L Ÿ s b e U Š » a c w ĩ Ÿ s F L « g
c W Ā d * f è < (j h Ē j a i j / r n f h j u © / r n f h j ç / f z t © / k i d é) b g a © k % W « Ā w é t u š f i s j a ĩ b r Ē J
ā u y g n t © L «. Ā w c w é d * f s h d k h k h / m a i j / Ā a j y g h / b g ç a y g h / x < W é l i r n f h j u / r n f h j ç
n g h < n w h i u j F ç Å I j T l h j .

10. cWĀ bkhè

b f h L ð J Ÿ s K f t ç æ š j h Š f Ÿ v a j ð n j Ā æ è U a J t Á ð J t U » Ÿ * f Ÿ v < W j a ĩ b r Ē J F ç Å I Î « .
r ç a h d n j Ā b j ç a h é l i h š k h j ð i j Ī « t U I ð i j Ī « F ç Å I Î « . j Š f S i l a b g a © K < n g n t b w h U
b j h F Ā æ < t h i f h s © g f o a è š n r © i f y g f o U a j h š K G i k a h d g i H a K f t ç i a m Š r y f i F ç p Ē L
v © Q l < j a ĩ b r Ē J b j è t h f v G j Ī « .

gštif

r Ū g ð Ā š v L i f y g e l g h ° n g h © Ē m s é y h d t © z y ò i f y g l ð i j g o t ð J l < n r © ð J r k © y Ā i f n t © L « .
n j i t y g l h š m a j y ò i f y g l « t h i f h s © g f o a è š c š f Ÿ c U t y g l ð i j m ç Ā l n t h t h i f h s © ò i f y g l
m i l a h s m Ē i l i a t H Š f n t h g a < g L a j y g l y h « .